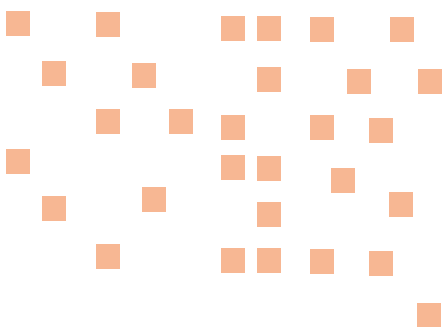

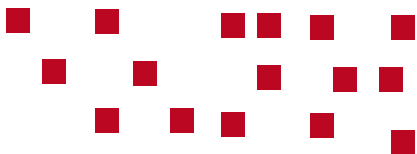
BURKINA FASO

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej

DPU-WIKP-424/283/2026
13.05.2026

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Burkina Faso.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 23 mln ^[1]

Skład etniczny: Mossi 53,7%, Fulanie (Peul) 6,8%, Gurunsi 5,9%, Bissa 5,4%, Gurma 5,2%, Bobo 3,4%, Senufo 2,2% i inni

Skład religijny: muzułmanie 63,8%, katolicy 20,1%, animiści 9%, protestanci 6,2%, inni 0,2%, ateści 0,7%.^[2]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Burkina Faso swoją tradycję państwową czerpie od efemerycznych, etnicznych królestw, które istniały na tym terenie od średniowiecza, tworzonych głównie przez plemiona Mossi i Gurma. W XIX w. utworzono na tym terenie francuski protektorat, a niepodległość Burkina Faso odzyskało w 1960 r., początkowo jako kraj o nazwie Górna Wolta. Nazwa Burkina Faso obowiązuje od 1984 r. Od momentu uzyskania niepodległości kraj był areną licznych zamachów stanu, aż do objęcia władzy przez prezydenta **Blaise Compaore**, który sprawował ten urząd 27 lat (1987-2014).^[3]

Po jego obaleniu, Burkina Faso ponownie wstąpiło na ścieżkę niestabilności politycznej i zamachów stanu. W 2022 r. zawieszona została dotychczasowa konstytucja. Dnia 1 marca 2022 r. przyjęta została tzw. Karta przejściowa, opracowana po konsultacjach między rządzącą juntą, partiami politycznymi, związkami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, zakładająca trzyletni okres przejściowy, zanim zostaną przeprowadzone nowe wybory.^[4] W maju 2024 r. przedłużono okres przejściowy o kolejne 5 lat.^[5]

¹ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

² CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

³ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

⁴ Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>

⁵ Reuters, Burkina Faso extends junta rule by five years, 26.05.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/burkina-faso-extends-junta-rule-by-five-years-2024-05-25/>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

W lipcu 2025 r. władze wprowadziły nowy podział administracyjny kraju.^[6] Od tego czasu Burkina Faso dzieli się na 17 regionów, 47 prowincji i 350 departamentów. Każdy z regionów jest administrowany przez gubernatora.^[7]

Nazwy prowincji to: Bankui, Djoro, Goulmou, Guiriko, Kadiogo, Kuilse, Liptako, Nakambe, Nando, Nazinon, Oubri, Sirba, Soum, Sourou, Tannounyan, Tapoa, Yaadga.^[8]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Ostatnie wybory prezydenckie w Burkina Faso odbyły się w dniu 22 listopada 2020 r.^{[9][10]} Wygrał je **Roch Kaboré**, który ubiegał się o reelekcję, zdobywając 57,9% głosów.^[11] Kolejne wybory prezydenckie były przewidziane na 2025 r., jednak dnia **24 stycznia 2022 r. w Burkina Faso** miał miejsce zamach stanu. Wojsko aresztowało prezydenta Rocha Kaboré i przejęło władzę w państwie. Przewrót był skutkiem frustracji w siłach zbrojnych z powodu niezdolności władz do skutecznej walki z ekstremistami islamskimi.^[12]

Dnia 30 września 2022 r. doszło do kolejnego zamachu stanu w Burkina Faso. Nowym tymczasowym prezydentem Burkiny Faso został kapitan armii **Ibrahim Traore**, poza przejściem władzy, rozwiązał rząd. Traore ogłosił ponadto, że konstytucja zostaje zawieszona, a granice Burkina Faso zamknięte. Wprowadził również godzinę policyjną.^{[13][14][15]}

W połowie października 2022 r. Zgromadzenie Narodowe przyjęło uchwałę, zgodnie z którą Ibrahim Traore został uznany tymczasowym prezydentem oraz naczelnym szefem sił zbrojnych Burkina Faso.^{[16][17]}

-
- ⁶ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Burkina Faso 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/burkina-faso/report-burkina-faso>
- ⁷ Wikipedia, Regions of Burkina Faso (until 2025), https://en.wikipedia.org/wiki/Regions_of_Burkina_Faso
- ⁸ Ministère de l'Administration Territoriale et de la Mobilité, 04.07.2025, https://www.matd.gov.bf/accueil/actualites/details?tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&tx_news_pi1%5Bcontoller%5D=News&tx_news_pi1%5Bnews%5D=640&cHash=f04916db57d436f569de53899f0a982c
- ⁹ France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>
- ¹⁰ Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020, <https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>
- ¹¹ Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>
- ¹² PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>
- ¹³ Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>
- ¹⁴ Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html
- ¹⁵ Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>
- ¹⁶ AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bact>
- ¹⁷ VOA (Voice of Asia), News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voaafrica.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>

W kwietniu 2025 r. władze Burkina Faso ogłosiły, że udaremniiono próbę kolejnego zamachu stanu.^[18]

Rząd i premier. Po przejściu władzy przez wojsko powołany został rząd przejściowy. Od 21 października 2022 r. na stanowisko premiera powołano **Joachima Kylem de Tanbela**.^[19] 7 grudnia 2024 r. prezydent zdymisjonował Tanbelę, nie podając powodów.^[20] Na to stanowisko wyznaczono następnie **Rimtalba Jean Emmanuel Ouédraogo**, który powołał nowych ministrów.^{[21][22]}

Parlament i wybory parlamentarne. Przed zamachami stanu, do których doszło w 2022 r., władza ustawodawcza sprawowana była przez jednoizbowy parlament wybierany w wyborach bezpośrednich na okres 5 lat.^[23]

Dwa miesiące po wojskowym zamachu stanu, do którego doszło w Burkina Faso w styczniu 2022 r. został powołany nowy parlament **Zgromadzenie przejściowe (Assemblée législative du peuple du Burkina Faso)** organ składający się z 71 osób. 21 mianowanych zostało przez prezydenta, a pozostała część wybrana została przez siły bezpieczeństwa, ugrupowania obywatelskie, partie polityczne i 13 regionów kraju.^[24]

W maju 2024 r. okres przejściowy, w którym znalazło się Burkina Faso, przedłużono o kolejne 5 lat do 2029 r.^[25] W styczniu 2026 r. rząd rozwiązał wszystkie partie polityczne, a w kwietniu 2026 r. również organizacje społeczne i pozarządowe.^[26] Rozwiązano także Narodową Komisję Wyborczą.^[27]

SYSTEM PRAWNY

System prawny w Burkina Faso wzorowany jest na modelu francuskim, jednak obecne są elementy prawa zwyczajowego.^[28]

¹⁸ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Burkina Faso 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/burkina-faso/report-burkina-faso>

¹⁹ Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

²⁰ BBC News, Military leader dissolves Burkina Faso's government, 07.12.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/ckq11z1rn7no>

²¹ Afrik Times, Burkina Faso PM visits "The Perspicacity of Masks" exhibition at La Villa-Rose, 04.05.2026, <https://afrikatimes.info/2026/05/04/burkina-faso-pm-visits-the-perspicacity-of-masks-exhibition-at-la-vill/>

²² ADF News, Government Shakeups in Burkina Faso, Mali Reveal Cracks in Military Rule, 14.01.2025, <https://adf-magazine.com/2025/01/government-shakeups-in-burkina-faso-mali-reveal-cracks-in-military-rule/>

²³ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

²⁴ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

²⁵ Amnesty International, Burkina Faso: Dissolution of more than a hundred NGOs and associations shows intensifying crackdown on civil society, 16.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/04/burkina-faso-dissolution-ngos/>

²⁶ Amnesty International, Burkina Faso: Dissolution of more than a hundred NGOs and associations shows intensifying crackdown on civil society, 16.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/04/burkina-faso-dissolution-ngos/>

²⁷ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Burkina Faso 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/burkina-faso/report-burkina-faso>

²⁸ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

KARA ŚMIERCI

W grudniu 2025 r. władze Burkina Faso oficjalnie przywróciły karę śmierci do porządku prawnego w kraju. Na karę śmierci można zostać skazanym za przestępstwa takie jak zdrada, terroryzm i szpiegostwo.^[29] Karę śmierci usunięto z kodeksu karnego w 2018 r. w przypadku zwykłych przestępstw, jednakże najwyższy wymiar kary pozostał w Wojskowym Kodeksie Sprawiedliwości. Według ostatniego dostępnego raportu Amnesty International nt. kary śmierci na świecie, w 2024 r. w Burkina Faso nie wydano żadnych wyroków skazujących na karę śmierci i nie wykonano żadnej egzekucji.^[30]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2024 r. na terenie Burkina Faso w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło w sumie 7,5 tys. Do 10 października 2025 r. zginęło w sumie 4,5 tys. osób. Najwięcej osób zginęło na skutek ataków nielegalnych ugrupowań zbrojnych i w wyniku bezpośrednich starć między partyzantami a wojskiem rządowym. Starcia miały miejsce przede wszystkim na północy kraju, w regionach Boucle du Mouhoun, Est, i Sahel.^[31]

Szczegółowe dane za okres ostatniego pół roku nie są dostępne, jednak według cząstkowych informacji, na początku 2026 roku JNIM znacznie zintensyfikowało swoją działalność w Burkina Faso. Tylko w marcu grupa ta przyznała się do spowodowania śmierci 146 osób. Wśród tych ataków znalazło się kilka incydentów, w których zginęło wiele osób. Epicentrum działalności grupy stanowi obecnie dawny region Nord, a także w dalszym ciągu regiony Boucle du Mouhoun i Centre Nord.^[32]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo zewnętrzne w Burkina Faso odpowiadają siły zbrojne, które mają także decydujący wpływ na politykę wewnętrzną w kraju. Od momentu powstania państwa w 1960 r., wojsko przeprowadziło w sumie 8 udanych zamachów stanu, w tym dwa od 2022 r. Ponadto armia wspomaga wewnętrzne siły bezpieczeństwa w przywracaniu porządku publicznego, w zwalczaniu przestępczości, zabezpieczeniu granicy i w działaniach anty-terrorystycznych.^[33]

²⁹ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso Junta Restores Death Penalty, 09.12.2025, <https://www.hrw.org/news/2025/12/08/burkina-faso-junta-restores-death-penalty>

³⁰ Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

³¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³² BBC News, Sahel : le JNIM moins actif au Mali, plus présent au Burkina Faso, 24.04.2026, <https://www.bbc.com/afrique/articles/cyv1rpn4753o>

³³ CIA Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>

W 2023 r. władze Burkina Faso ogłosiły, że wraz z innymi krajami regionu - Nigrem i Mali – utworzyły regionalny sojusz obronny o nazwie **Alliance of Sahel States (AES)**, w celu wspólnego zwalczania islamistów. Wcześniej wszystkie te kraje zerwały swoje związki z Francją i zrezygnowały z francuskich baz wojskowych.^[34]

Brak jest obecnie informacji na temat zaangażowania wojsk Burkina Faso poza granicami kraju, jak również na temat interwencji obcych wojsk w Burkina Faso. Jednakże dostępne są informacje na temat zaangażowania rosyjskich grup najemniczych na terenie kraju, wysłanych w celu "ochrony prezydenta Traore, a także ludności kraju przed atakami terrorystów".^[35]

Siły wojskowe korzystają także ze wsparcia lokalnych, ochotniczych oddziałów samoobrony o nazwie **Volontaires pour la défense de la patrie, (VDP)**.^[36] W 2022 r. władze Burkina Faso ogłosiły, że udało im się zrekrutować około 90 tys. osób w szeregi VDP w celu ochrony wiosek przed partyzantami.^[37]

Burkina Faso przez długi czas było wolne od islamskiego ekstremizmu i walk wewnętrznych. Zmieniło się to jednak po infiltracji dokonanej przez dżihadystów z sąsiedniego Mali i krwawych zamachach w 2016 i 2017 r. w stolicy kraju Wagadugu. Ugrupowania zbrojne powiązane z Al-Kaidą i Państwem Islamskim od tego czasu dokonują regularnych ataków na żołnierzy oraz ludność cywilną.^{[38][39][40]}

Dotyczy to zwłaszcza takich ugrupowań jak powiązany z Al-Kaidą **Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM)** oraz **Państwo Islamskie w prowincji Sahel (PI Sahel)**. JNIM jest najaktywniejszą organizacją partyzancką w Burkina Faso. Jej oddziały są obecne w 11 z 13 regionów kraju. Natomiast inna islamska organizacja, PI Sahel jest obecne głównie na wschodzie kraju, na pograniczu z Nigrem i Mali.^[41]

Konflikt w Burkina Faso w coraz większym stopniu nabiera także charakteru etnicznego, w którym oddziały JNIM w coraz większym stopniu są kojarzone z grupą etniczną Fulanów. Młodzi ludzie z tej grupy etnicznej, którzy tracą swoje tradycyjne źródła utrzymania jako pasterze, często przyłączają się do partyzantki, jednak rząd nie rozróżnia uzbrojonych Fulanów z JNIM od cywilów pochodzących z tej grupy etnicznej.^[42]

³⁴ BBC News, Niger, Mali and Burkina Faso to form joint force to fight jihadists, 07.03.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68498472>

³⁵ Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>

³⁶ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 17.09.2024,

https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkina_faso_situation_securitaire_20240917.pdf

³⁷ ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-jnim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>

³⁸ TVPinfo, Dżihadyści zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysci-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>

³⁹ WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020, <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>

⁴⁰ Parlament, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁴¹ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

⁴² HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

Partyzanci atakują oddziały wojska i VDP, starając się zniechęcić cywilów od wstępowania do oddziałów samoobrony.^[43] Ponadto przeprowadzają różne akcje dywersyjne: niszczenie symboli państwowych, ataki na cywilów i obiekty cywilne (takie jak wieże telefonii komórkowej, wodociągi, mosty wzdłuż głównych tras międzymiastowych i biura rządowe^[44]), porwania, a także wprowadzają różnego rodzaju blokady dróg i miast, wywierając presję ekonomiczną na miejscową ludność.^[45]

W połowie 2025 r. JNIM przejął kontrolę nad mniejszymi miasteczkami wokół regionalnych stolic w różnych regionach kraju i zagroził przejściem także większych miast.^[46] W 2025 r. walki toczyły się głównie w dawnych regionach Boucle de Mouhoun i Sahel.^[47] JNIM coraz częściej atakuje regiony miejskie, czasowo okupuje miasta i stara się zarządzać zajętymi terytoriami, chociaż ich wpływy w miastach pozostają niewielkie.^[48]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Aktualnie stan wyjątkowy obowiązuje w regionach: Sahel i Wschód oraz niektórych prowincjach dawnych regionów Boucle de Mouhoun, Hauts Bassins, North i Center-East) (źródła nadal nie zaktualizowały nazewnictwa regionów). Środek ten daje siłom bezpieczeństwa dodatkowe uprawnienia do przeszukiwania domów i ograniczenia swobody przemieszczania się. Ponadto władze lokalne mogą także wprowadzać zaostrome środki bezpieczeństwa na obszarach podlegających ich kompetencjom.^[49]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w Burkina Faso w różnego rodzaju incydentach związanych z bezpieczeństwem, śmierć poniosło 2,3 tys. ofiar cywilnych. Do 10 października 2025 r. zginęły w sumie 733 osoby. Ataki na ludność cywilną miały charakter celowy i masowy – niekiedy masakrom poddawane były całe wioski. Bardzo często celem ataków odwetowych wojska stawały się społeczności Fulani, posądzane o współpracę z JNIM. Często ataki na ludność cywilną były dokonywane

⁴³ ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounders/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-jnim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>

⁴⁴ USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Burkina Faso, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/burkina-faso/>

⁴⁵ Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>

⁴⁶ International Crisis Group, On the Horizon: June - November 2025; Burkina Faso, 06.2025, <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-06/oth-burkina-faso-june-2025.pdf>

⁴⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁸ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), COI unit), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkina_faso_situation_securitaire_20260130.pdf

⁴⁹ US Embassy in Burkina Faso, Travel Advisory: U.S. Embassy Ouagadougou 04.05.2026, <https://bf.usembassy.gov/travel-advisory-u-s-embassy-ouagadougou-may-4-2026/>

przez konwoje wojskowe, eskortujące transporty żywności.^{[50][51]} W ogólnodostępnych źródłach brak jest aktualnych danych za 2026 r.

W opinii organizacji Human Rights Watch wiele z ataków na cywilów może jednak być nieudokumentowana, gdyż obowiązuje ścisła cenzura mediów. Rząd blokuje niezależną prasę, internet, a ostatnio także zakazał działalności organizacji pozarządowych, które pracowały w terenie, aby nie przekazywały informacji o naruszeniach praw człowieka. Według HRW liczba ofiar cywilnych w rzeczywistości jest znacznie wyższa, a ich własne śledztwo wykazało, że połowa ataków, o których opowiadali ludzie w trakcie wywiadów z tą organizacją, nie była raportowana przez ACLED.^[52]

Zarówno bojownicy JNIM, jak i armia Burkina Faso przeprowadzają celowe ataki na ludność cywilną i obiekty cywilne. Obie strony konfliktu są winne grabieży i płądrowania domów oraz przymusowych wysiedleń. Siły rządowe i VDP dopuszczają się zbrodni wojennych w postaci tortur lub nieludzkiego traktowania oraz bezprawnego przetrzymywania osób zatrzymanych jako podejrzanych o współpracę z JNIM.^[53] Przypadki śmierci ludności cywilnej są pretekstem dla ekstremistów, którzy wykorzystują je jako usprawiedliwienie dalszych ataków.^[54]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Zagrożeniem dla cywilów w Burkina Faso są operacje wojskowe przeciw bojownikom islamskim prowadzone przez armie Burkina Faso i Nigru wzdłuż wspólnej granicy. Większość ataków na cywilów ma jednak charakter celowy.^{[55][56]}

17 czerwca 2024 r. burkińskie lotnictwo ostrzelało meczet w wiosce Bana, zabijając 15 osób.^[57]

W 2025 r. odnotowano jeden taki przypadek, kiedy w wyniku akcji z użyciem dronów, zginęły trzy osoby, pracujące w niewielkiej kopalni w miejscowości Bouoro. W marcu

⁵⁰ ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-inim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>

⁵¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵² HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁵³ HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁵⁴ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁵⁵ HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

2025 r. burkińskie lotnictwo zaatakowało miasto Bartiebougou, jednak nie było ofiar śmiertelnych wśród cywili, jedynie ranni.^[58]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W ostatnich latach Burkina Faso zastąpiło Mali jako epicentrum islamistycznej przemocy wobec ludności cywilnej w Sahelu.^[59] W atakach na dużą skalę na ludność cywilną najbardziej aktywnym podmiotem pozostaje Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin – JNIM, odkąd przeprowadziło w pierwszej połowie 2022 r. niemal ogólnokrajową ofensywę, dokonując ponad 400 ataków w 10 z 13 regionów kraju.^[60]

Organizacja ta stosuje przemoc i przymus, by podporządkować sobie ludność, a także karze i przymusowo wysiedla społeczności, które nie chcą się podporządkować lub które oskarża o wspieranie sił rządowych. W ostatnim czasie JNIM oblegało również dziesiątki miast i wsi w całym Burkina Faso, powodując głód i choroby wśród mieszkańców oraz osób wysiedlonych. Bojownicy z JNIM podkładali na drogach improwizowane ładunki wybuchowe (IED), dokonywali doraźnych egzekucji na cywilach oraz porywali kobiety i dziewczęta. Ze szczególnym okrucieństwem traktują wioski, których mieszkańcy wstępowali do oddziałów VDP. W takim przypadku całe wspólnoty stają się obiektem zemsty i ataków. W trakcie oblężenia mieszkańcy są pozbawieni żywności, innych produktów, a także możliwości przemieszczania się.^[61]

Przykładowo:

6 czerwca 2024 r. partyzanci z JNIM zabili 51 cywilów w miejscowości Ban. Był to odwet po tym, jak mieszkańcy wioski zdecydowali się dołączyć do VDP.^[62]

W maju 2024 r. oddziały JNIM zaatakowały obóz dla uchodźców w Goubre, zabijając ponad 70 osób. Prawdopodobnym powodem ataku był odwet za to, że miejscowi odmówili dołączenia do rebeliantów.^[63]

Z kolei 24 sierpnia 2024 r. JNIM dokonało masakry co najmniej 133 osób w mieście Barsalogho w Burkina Faso, w większości cywilów zmuszonych przez wojsko do budowy okopu w celu ochrony miasta z bazą wojskową.^[64]

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁹ House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>

⁶⁰ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁶¹ HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁶² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶³ HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁶⁴ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Massacre Shows Need to Protect Civilians, 29.10.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/10/29/burkina-faso-massacre-shows-need-protect-civilians>

5 kwietnia 2025 r. bojownicy JNIM napadli wioskę Gonon w regionie Boucle du Mouhoun, gdy część mieszkańców przystąpiła do oddziałów VDP. Bojownicy zabili ponad 100 osób, porwali dziesiątki młodych ludzi i zniszczyli wioskę.^[65]

29 stycznia 2026 r. bojownicy JNIM porwali dziewięć kobiet w pobliżu wsi Sollé w regionie Nord, grożąc im gwałtem i śmiercią, a następnego dnia je uwolnili.^[66]

14 lutego 2026 r. bojownicy JNIM zabili co najmniej 34 cywilów, spalili mienie i zniszczyli infrastrukturę telekomunikacyjną podczas ataku na bazę wojskową w mieście Titao w regionie północnym.^[67] Pośród zabitych było 7 obywateli Ghany, którzy wieźli transport pomidorów. Opisując atak na Titao, świadkowie stwierdzili, że napastnicy podzielili się na trzy grupy: jedna z nich zaatakowała obóz wojskowy, druga zniszczyła infrastrukturę telekomunikacyjną, a trzecia splądrowała i podpaliła sklepy oraz ciężarówki z zaopatrzeniem.^[68]

22 lutego 2026 r. bojownicy JNIM stracili czterech sklepikarzy i spalili ich sklepy po zaatakowaniu posterunku żandarmerii w miejscowości Manni w regionie East.^[69]

2 maja 2026 r. partyzanci zabili co najmniej 11 cywili w miejscowości Bagare na północy kraju. Podpalili także sklepy, samochody i motocykle.^[70]

DZIAŁANIA ODWETOWE

Ludność cywilna w Burkina Faso staje się także ofiarą ataków odwetowych ze strony wojska i sojusznicznych bojówek. Co więcej, siły zbrojne są oskarżane regularnie o ciężkie przypadki łamania praw człowieka oraz stosowanie pozasądowych zabójstw. Ofiarą akcji odwetowych wojska są często społeczności Fulanów, kojarzone z poparciem dla JNIM, ale także inne grupy, które po prostu mieszkają na terenach kontrolowanych przez tę organizację i utrzymują kontakty z Fulanami. W wielu przypadkach stosowano odpowiedzialność zbiorową za ataki partyzantów. Wojsko atakowało obozy dla uchodźców, gdzie przebywali Fulanie, a także rozstrzeliwało ludzi na drodze konwojów wojskowych podczas większych operacji militarnych.^[71]

W dniu 25 lutego 2024 r. doszło do masakry w kilku wioskach w okolicach miejscowości Yatenga, spowodowanej atakiem odwetowym oddziałów VDP. Według różnych szacunków zginęło od 170 do 223 osób, w tym kobiety i dzieci.^{[72][73]}

⁶⁵ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Islamist Armed Group Commits New Atrocities, 12.03.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/03/12/burkina-faso-islamist-armed-group-commits-new-atrocities>

⁶⁶ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Islamist Armed Group Commits New Atrocities, 12.03.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/03/12/burkina-faso-islamist-armed-group-commits-new-atrocities>

⁶⁷ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Islamist Armed Group Commits New Atrocities, 12.03.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/03/12/burkina-faso-islamist-armed-group-commits-new-atrocities>

⁶⁸ BBC News, Ghana tomato traders among dead in Burkina Faso attack, 16.02.2026, https://www.bbc.com/news/articles/cjd9edyllnro?at_medium=RSS&at_campaign=rss

⁶⁹ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Islamist Armed Group Commits New Atrocities, 12.03.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/03/12/burkina-faso-islamist-armed-group-commits-new-atrocities>

⁷⁰ The Defence Post, At Least 11 Civilians Killed by Jihadists in Burkina: Locals, 02.05.2026, <https://thedefensepost.com/2026/05/02/civilians-killed-jihadists-burkina/>

⁷¹ HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁷² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷³ Aljazeera, About 170 people killed in Burkina Faso attacks, regional official says, 03.03.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/3/around-170-people-executed-in-burkina-faso-attacks-regional-official-says>

29 lutego 2024 r. w rezultacie wojskowej operacji zbrojnej, prawdopodobnie żołnierze spalili dwie wsie w okolicach miejscowości Komandjari, zabijając około 150 osób, w tym kobiety i dzieci.^[74]

Koło 6 maja 2024 r. konwój wojskowy, eskortujący dostawę żywności, zabił około 100 osób w wioskach w okolicach Komandjari. Podobna sytuacja miała miejsce 8 maja 2024 r. w okolicach miejscowości Sebba, gdzie zginęło kolejnych 79 osób.^[75]

Akcje pacyfikacyjne armii Burkina Faso oraz ochotników z VDP doprowadziły do kilku masakr wiosną 2025 r. Ofiarą były najczęściej społeczności Fulani i Gourmatche w różnych regionach kraju. Do największej doszło pod koniec maja 2025 r. w Sahelu, kiedy w kilku różnych incydentach zginęło ponad 100 osób, w tym kobiet i dzieci. Ofiary zostały pogrzebane w masowych grobach. Rząd nie przyznał się do winy. Mniejsze ataki miały miejsce także w regionach Komandjari oraz Boucle du Mouhoun.^{[76][77]}

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Obecność państwa na obszarach wiejskich pod kontrolą bojowników jest bardzo ograniczona. Osoby mieszkające na tych terenach są praktycznie pozbawione dostępu do podstawowych usług jak służba zdrowia. Dzieci nie chodzą do szkół.^[78]

Taktyka bojowników, polegająca na okrążaniu i odcinaniu kolejnych miasteczek od dostaw towarów, pogarsza i tak trudną sytuację humanitarną w kraju. Szacuje się, że około 1,7 mln osób ma trudności z zapewnieniem sobie pożywienia, a ponad 200 tys. znajduje się w sytuacji kryzysowej. Sytuacja bezpieczeństwa wpływa na ograniczenie dostępu Burkińczyków do swoich pól, rynków i centrów handlu oraz do podstawowych usług.^[79]

Grupy rebelianckie nakładają podatki na wszystkie przepływy towarowo-pieniężne, zarówno legalne, jak i nielegalne – przez terytoria znajdujące się pod ich wpływem, a także pozyskują środki finansowe poprzez wymuszenia i protekcję. Niektóre oddziały są bezpośrednio zaangażowane w rzemieślnicze wydobycie złota, porwania dla okupu i rabunek bydła, które stanowią ważne źródła finansowania. Czerpią dochody także z kradzieży pojazdów. Paliwo, samochody i motocykle są szczególnie kluczowymi towarami.^[80] Bojownicy z JNIM podkładają na drogach improwizowane ładunki wybuchowe (IED) oraz niszczą mosty, linie energetyczne, źródła wody

⁷⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁶ ADF, Burkinabe Forces' Brutal Tactics Weaken Counterterrorism Fight, 05.05.2026, <https://adf-magazine.com/2026/05/burkinabe-forces-brutal-tactics-weaken-counterterrorism-fight/>

⁷⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁸ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium)), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkinafaso_situation_securitaire_20260130.pdf

⁷⁹ WFP (World Food Programme), Burkina Faso Country Brief; March 2026, 13.04.2026, https://reliefweb.int/attachments/96b0e997-9606-40c8-a838-30089cc1cacc/WFP_BurkinaFaso_CountryBrief_Mar2026.pdf

⁸⁰ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

i infrastrukturę komunikacyjną, wyrządzając krzywdę ludności cywilnej. Atakują również konwoje humanitarne.^{[81][82]}

W wyniku przemocy w Burkina Faso doszło do zamknięcia setek szkół. Aktualnie nie działa 1 na 4 szkoły, co dotknęło ponad milion uczniów i ponad trzydzieści tysięcy nauczycieli.^[83]

W sierpniu 2025 r. władze Burkina Faso nakazały opuszczenie kraju przedstawicielce ONZ, a w październiku 2025 r. władze kraju aresztowały 8 przedstawicieli organizacji humanitarnych, zarzucając im szpiegostwo na rzecz obcych państw.^[84] Następnie działalność organizacji pozarządowych została całkowicie zakazana. Była to prawdopodobnie reakcja na raporty, opisujące zbrodnie popełniane przez żołnierzy tego kraju oraz przypadki naruszeń praw dzieci. Ograniczenie działalności tych organizacji może przyczynić się do dalszego pogorszenia się sytuacji humanitarnej w kraju.^{[85][86]}

Organizacje międzynarodowe, działające pod szyldem ONZ są nadal obecne w kraju. Pomoc dostarcza World Food Programme czy UNHCR, jednocześnie wiele organizacji międzynarodowych musiało dokonać cięć budżetowych w związku ze zmniejszeniem finansowania ze strony dotychczasowych donatorów.^{[87][88]}

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W Burkina Faso występuje wysokie zagrożenie zamachami terrorystycznymi. Nielegalne ugrupowania zbrojne są na porządku dziennym i wykorzystują improwizowane ładunki wybuchowe typu IED do niszczenia przejeżdżających pojazdów. Zamachy tego typu, choć liczne, powodują pojedyncze ofiary śmiertelne wśród cywili.^[89]

⁸¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2026 Country Report - Burkina Faso, 2026, https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2026_BFA.pdf

⁸² HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf

⁸³ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁸⁴ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Burkina Faso 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/burkina-faso/report-burkina-faso/>

⁸⁵ Amnesty International, Burkina Faso: Dissolution of more than a hundred NGOs and associations shows intensifying crackdown on civil society, 16.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/04/burkina-faso-dissolution-ngos/>

⁸⁶ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Crackdown on Civil Society, 20.04.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/04/20/burkina-faso-crackdown-on-civil-society>

⁸⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2026 Country Report - Burkina Faso, 2026, https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2026_BFA.pdf

⁸⁸ WFP (World Food Programme), WFP Burkina Faso; Country Brief 13.04.2026, https://reliefweb.int/attachments/96b0e997-9606-40c8-a838-30089cc1cacc/WFP_BurkinaFaso_CountryBrief_Mar2026.pdf

⁸⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W Burkina Faso istnieje realne ryzyko porwań, które jest szczególnie wysokie na północy oraz w południowo-wschodniej części kraju – przy granicy z Nigrem i Beninem. Na północy aktów tych dopuszczają się szczególnie nielegalne organizacje zbrojne.^[90] Ofiarami porwań stają się często kobiety, ale także młodzi mężczyźni, przypadkowe osoby, pracownicy organizacji humanitarnych, pasażerowie przejeżdżających pojazdów itp.^[91]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Burkina Faso w ciągu ostatnich lat przeprowadzono kilkaset protestów o różnej skali. Niekiedy dochodziło do interwencji służb, jednak nie odnotowano żadnych ofiar śmiertelnych.^[92]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Burkina Faso istnieją przestępcze siatki, zajmujące się handlem narkotykami, bronią i handlem ludźmi. Trudno jednak ocenić ich rzeczywisty zasięg z powodu złej sytuacji bezpieczeństwa i ograniczeń nakładanych na dziennikarzy. Nielegalne organizacje zbrojne działają często na czarnym rynku w sposób podobny do mafii.^[93]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja Burkina Faso zapewnia swobodę ruchu wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji. Władze kraju wymagają od obywateli posiadania krajowego dokumentu tożsamości, bez którego obywatele nie mogą przemieszczać się między niektórymi regionami kraju i podlegają aresztowaniu oraz karze grzywny.^[94]

Z powodu działalności terrorystów na północy kraju, ograniczona jest możliwość przemieszczania mieszkańców miast i wsi. Ze względu na brak bezpieczeństwa rząd ustanowił silnie strzeżone punkty kontrolne na drogach. Władze lokalne wprowadziły zakaz ruchu motocyklowego w regionach Est, Sahel i Nord. Zdarza się, że podróżni

⁹⁰ DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Burkina Faso Travel Advice 17.12.2024, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁹¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁹² Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁹³ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

⁹⁴ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>

są narażeni na płacenie łapówek lub nękanie przez siły bezpieczeństwa w punktach kontrolnych.^[95]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Centralne regiony kraju, powszechnie znane jako płaskowyż Mossi (regiony centralny, środkowo-północny i środkowo-zachodni) są głównymi miejscami, skąd pochodzą migranci, którzy napływają do regionów zachodnich i południowo-zachodnich w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Głównymi przyczynami migracji wewnętrznych jest chęć zatrudnienia się w sektorach rolniczym i górniczym.^[96]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, tysiące osób zostało zmuszonych do ucieczki ze swoich domów. Według UNHCR, kryzys związany z przesiedleniami w Burkina Faso jest jednym z najszybciej rozwijających się na świecie. Szacuje się, że powtarzające się ataki zbrojne i starcia międzyetniczne w Burkina Faso spowodowały przesiedlenie mniej więcej 1 na 10 obywateli tego kraju.^[97] Ponad 2 miliony ludzi zostało przymusowo wysiedlonych ze swoich domów ze względu na brak bezpieczeństwa.^[98]

Najwięcej osób wewnętrznie przesiedlonych pochodzi z regionu Sahel (około 43%), a następnie Centre – Nord (27%) i Est (13%). Uchodźcy najczęściej pozostają w regionach swojego pochodzenia, dlatego większość uchodźców nadal przebywa w regionach: Sahel (0,5 mln), Centre Nord (4,9 mln), Nord (256 tys.), Est (219 tys.) i Boucle du Mouhoun (133 tys.). W regionie stołecznym – Centralnym zarejestrowanych jest niecałe 60 tys. wewnętrznie przesiedlonych osób.^[99]

Większość osób wewnętrznie przesiedlonych pozostaje w regionach pochodzenia, gdzie trafia do obozów dla uchodźców oraz do miast średniej wielkości. W miastach, w tym w szczególności w stolicy kraju, Wagadugu, nie istnieją obozy dla uchodźców, nie ma specjalnych dzielnic lub miejsc, gdzie zapewniana jest pomoc humanitarna wysiedlonym. Osoby uciekające przed przemocą do stolicy osiedlają się spontanicznie, najczęściej na dzikich, niezabudowanych obszarach wokół miasta, tworząc nieregularne osiedla.^[100]

Władze nie chcą zachęcać uchodźców do osiedlania się w stolicy, dlatego nie rejestrują napływających osób i nie udzielają im żadnego wsparcia w zakresie schronienia, dostępu do edukacji lub do służby zdrowia. W związku z tym trudno jest oszacować skalę zjawiska. Warunki życia na obszarach peryferyjnych są określane jako szczególnie trudne. Osoby te nie mają dostępu do ziemi i zajęć rolniczych,

⁹⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>

⁹⁶ Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>

⁹⁷ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁹⁸ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Burkina Faso; Aperçu des Populations Déplacées de Force; Fiche d'information sur le pays - Novembre 2025, 30.11.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/120098>

⁹⁹ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Burkina Faso; Aperçu des Populations Déplacées de Force; Fiche d'information sur le pays - Novembre 2025, 30.11.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/120098>

¹⁰⁰ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), COI unit), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkinafaso_situation_securitaire_20260130.pdf

którymi się zajmowały do tej pory, a w nowym miejscu utrzymują się z niepewnych prac dorywczych, takich jak zbieranie piasku lub żwiru.^[101]

W miastach średniej wielkości natomiast, które są często pierwszym miejscem osiedlenia uciekających osób, nagły napływ uciekinierów stanowi bardzo duże wyzwanie i generuje napięcia. Często przybysze są stygmatyzowani, szczególnie dotyczy to Fulanów. Z reguły wzrasta także zjawisko przemocy ze względu na płeć.^[102] Wiele przesiedlonych kobiet padło ofiarą molestowania i przemocy, w tym przemocy seksualnej. Niektóre z nich uciekają się do kontrowersyjnych strategii radzenia sobie z trudną sytuacją, takich jak seks w celu przetrwania lub wstąpienie do niepaństwowych grup zbrojnych. Przesiedlone dzieci również padają ofiarą rekrutacji i przemocy ze względu na płeć ze strony tych grup.^[103]

Rząd zobowiązał się do wspierania powrotu osób przesiedlonych do miejsc pochodzenia. Władze podają liczbę około miliona osób, podczas gdy organizacje pozarządowe podają znacznie niższe szacunki, około 40 000 powrotów.^[104]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Większość osób z Burkina Faso ucieka do Mali i Wybrzeża Kości Słoniowej. Wśród innych głównych krajów docelowych migrantów z Burkina Faso na kontynencie afrykańskim znajdują się Togo, Niger, Benin i Ghana.^[105]

PODSUMOWANIE

30 września 2022 r. miał miejsce w Burkina Faso zamach stanu – drugi w 2022 r. Nowym tymczasowym prezydentem Burkina Faso został kapitan armii Ibrahim Traore.

Od 2015 r. w Burkina Faso trwa konflikt zbrojny z bojownikami, należącym do radykalnych ugrupowań islamistycznych. **Regiony centralne**, w tym stolica kraju **Wagadugu**, pozostają nadal stosunkowo bezpieczne. Jednak ugrupowania zbrojne zyskują coraz większy wpływ w pozostałej części kraju, szczególnie wzdłuż granic zewnętrznych i na terenach wiejskich.

Na terenach ogarniętych rebelią (w szczególności na północy i na wschodzie kraju), istnieje powszechne zagrożenie życia dla ludności cywilnej i dochodzi do masowych

¹⁰¹ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), COI unit), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgpa.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkinafaso_situation_securitaire_20260130.pdf

¹⁰² CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), COI unit), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgpa.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkinafaso_situation_securitaire_20260130.pdf

¹⁰³ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Burkina Faso, Overview 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/burkina-faso/>

¹⁰⁴ CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), COI unit), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 30.01.2026, https://www.cgpa.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkinafaso_situation_securitaire_20260130.pdf

¹⁰⁵ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Burkina Faso; Aperçu des Populations Déplacées de Force; Fiche d'information sur le pays - Novembre 2025, 30.11.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/120098>

i celowych ataków na cywilów. W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, dwa miliony osób zostało zmuszonych do ucieczki.

Dane UNHCR wskazują, że w przypadku większości osób alternatywa ucieczki wewnętrznej nie jest dostępna. W większości przypadków, uchodźcy pozostają w strefie konfliktu, w prowincjach skąd pochodzą. Problemem pozostaje sama możliwość przemieszczania się, bardzo ograniczona na skutek blokad i ogólnych zagrożeń bezpieczeństwa.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>
3. ADF News, Government Shakeups in Burkina Faso, Mali Reveal Cracks in Military Rule, 14.01.2025, <https://adf-magazine.com/2025/01/government-shakeups-in-burkina-faso-mali-reveal-cracks-in-military-rule/>
4. ADF, Burkinabe Forces' Brutal Tactics Weaken Counterterror Fight, 05.05.2026, <https://adf-magazine.com/2026/05/burkinabe-forces-brutal-tactics-weaken-counterterror-fight/>
5. ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
6. Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>
7. Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>
8. Afrik Times, Burkina Faso PM visits "The Perspicacity of Masks" exhibition at La Villa-Rose, 04.05.2026, <https://afriktimes.info/2026/05/04/burkina-faso-pm-visits-the-perspicacity-of-masks-exhibition-at-la-vill/>
9. Aljazeera, About 170 people killed in Burkina Faso attacks, regional official says, 03.03.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/3/around-170-people-executed-in-burkina-faso-attacks-regional-official-says>
10. Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
11. Amnesty International, Burkina Faso: Dissolution of more than a hundred NGOs and associations shows intensifying crackdown on civil society, 16.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/04/burkina-faso-dissolution-ngos/>
12. Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Burkina Faso 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/west-and-central-africa/burkina-faso/report-burkina-faso>
13. AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bacf>
14. Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>
15. BBC News, Ghana tomato traders among dead in Burkina Faso attack, 16.02.2026, https://www.bbc.com/news/articles/cjd9edyllnro?at_medium=RSS&at_campaign=rss

16. BBC News, Military leader dissolves Burkina Faso's government, 07.12.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/ckq11z1rn7no>
17. BBC News, Niger, Mali and Burkina Faso to form joint force to fight jihadists, 07.03.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68498472>
18. BBC News, Sahel : le JNIM moins actif au Mali, plus présent au Burkina Faso, 24.04.2026, <https://www.bbc.com/afrique/articles/cyv1rpn4753o>
19. Bertelsmann Stiftung, BTI 2026 Country Report - Burkina Faso, 2026, https://bti-project.org/fileadmin/api/content/en/downloads/reports/country_report_2026_BFA.pdf
20. CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 17.09.2024, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkina_faso._s_ituation_securitaire_20240917.pdf
21. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>
22. DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Burkina Faso Travel Advice 17.12.2024, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>
23. Europarlament, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html
24. Factbook Archives, The World Factbook. Burkina Faso, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/analysis/dossier/BF>
25. Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>
26. France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>
27. Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso
28. House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>
29. HRW (Human Rights Watch), "None Can Run Away" War Crimes and Crimes Against Humanity in Burkina Faso by All Sides, 04.2026, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2026/04/burkinafaso0426%20web_0.pdf
30. HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso Junta Restores Death Penalty, 09.12.2025, <https://www.hrw.org/news/2025/12/08/burkina-faso-junta-restores-death-penalty>
31. HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Crackdown on Civil Society, 20.04.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/04/20/burkina-faso-crackdown-on-civil-society>

32. HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Islamist Armed Group Commits New Atrocities, 12.03.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/03/12/burkina-faso-islamist-armed-group-commits-new-atrocities>
33. HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Massacre Shows Need to Protect Civilians, 29.10.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/10/29/burkina-faso-massacre-shows-need-protect-civilians>
34. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Burkina Faso, Overview 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/burkina-faso/>
35. Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>
36. Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>
37. International Crisis Group, On the Horizon: June - November 2025; Burkina Faso, 06.2025, <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-06/oth-burkina-faso-june-2025.pdf>
38. ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-inim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>
39. Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html
40. Ministère de l'Administration Territoriale et de la Mobilité, 04.07.2025, https://www.matd.gov.bf/accueil/actualites/details?tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Bnews%5D=640&cHash=f04916db57d436f569de53899f0a982c
41. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>
42. Reuters, Burkina Faso extends junta rule by five years, 26.05.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/burkina-faso-extends-junta-rule-by-five-years-2024-05-25/>
43. The Defence Post, At Least 11 Civilians Killed by Jihadists in Burkina: Locals, 02.05.2026, <https://thedefensepost.com/2026/05/02/civilians-killed-jihadists-burkina/>
44. TVPinfo, Dżihadysty zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysty-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>
45. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Burkina Faso; Aperçu des Populations Déplacées de Force; Fiche d'information sur le pays - Novembre 2025, 30.11.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/120098>
46. US Embassy in Burkina Faso, Travel Advisory: U.S. Embassy Ouagadougou 04.05.2026, <https://bf.usembassy.gov/travel-advisory-u-s-embassy-ouagadougou-may-4-2026/>

47. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>
48. USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Burkina Faso, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/burkina-faso/>
49. VOA (Voice of Asia), News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voaafrica.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>
50. Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020, <https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>
51. WFP (World Food Programme), Burkina Faso Country Brief; March 2026, 13.04.2026, https://reliefweb.int/attachments/96b0e997-9606-40c8-a838-30089cc1cacc/WFP_BurkinaFaso_CountryBrief_Mar2026.pdf
52. Wikipedia, Regions of Burkina Faso (until 2025), https://en.wikipedia.org/wiki/Regions_of_Burkina_Faso
53. WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020, <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>